

prima instanță: (judecătoria Bălți) A. Roșca,
instanța de apel:(Curtea de Apel Bălți) E. Grumeza, S. Procopciuc, A.Garbutz

DECIZIE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadî
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată împotriva societății cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de către societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru,

c o n s t a ț ă :

La 19 august 2016, întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societatea cu răspundere limitată s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru solicitând încasarea datoriei în mod solidar în mărime de 126620,37 și a cheltuielilor de judecată.

Susține că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.243 C din 01 martie 2014 încheiat între întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată și societatea cu răspundere limitată „Recam Agro”, întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată a livrat societății cu răspundere limitată „Recam Agro” conform facturilor fiscale marfă în mărime de 63620,37 lei.

Tot la 01 martie 2014 întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată a încheiat contractul de fidejusiune nr. 141 cu societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru, potrivit căruia Crețu Alexandru s-a obligat să răspundă solidar cu debitorul societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” în fața creditorului, pentru onorarea integrală a obligațiilor aferente contractului de vânzare-cumpărare.

Susține că potrivit pct.3.2 al contractului de vânzare-cumpărare părțile au stabilit expres că în cazul neîndeplinirii obligațiilor în termen cumpărătorul

societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” va achita o penalitate în mărime de 2% din mărimea datoriei, pentru fiecare zi de întârziere.

Menționează reclamantul, că societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” nu și-a îndeplinit obligațiunile asumate și din acest motiv potrivit prevederilor contractuale i-a fost calculată penalitate în mărime de 63000 lei.

La somația înaintată, debitorii nu au reacționat, astfel reclamantul consideră că se eschivează de la îndeplinirea obligațiilor prevăzute în contractul de vânzare cumpărare din 01 martie 2014.

Prin hotărîrea judecătorei Bălți din 15 septembrie 2016 s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată.

S-a încasat în mod solidar din contul societății cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru în beneficiul întreprinderii cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată suma datoriei în mărime de 126620,37 lei, cheltuieli de plata taxei de stat în mărime de 3798,60 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, la 14 octombrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru au declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii judecătorei Bălți din 15 septembrie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii judecătorei Bălți din 15 septembrie 2016 și emiterea unei decizii de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de către întreprinderea cu capital străin „Plastic-Mol” societate cu răspundere limitată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel. S-a acordat apelanților termen până la 13 decembrie 2016, ora 09.25, pentru prezentarea apelului motivat și prezentarea dovezii taxei de stat în mărime de 2849 lei. S-a explicat apelanților, că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termen, apelul va fi restituit.

Ședința de judecată din 13 decembrie 2016 a fost amânată pentru 22 decembrie 2016, din motivul lipsei dovezii de citare legală a părților.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016 s-a restituit apelul declarat societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a reținut că apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței și anume nu au prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 2849 lei, în termenul stabilit de instanță.

La 16 ianuarie 2017 societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016 de restituire a cererii de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii recurate ca ilegală, invocînd ilegalitatea acesteia.

Recurenții în motivarea recursului au reiterat că, nu au cunoscut despre expedierea apelului în instanța de apel și nici despre emiterea încheierii de a nu da curs apelului.

La 02 ianuarie 2017 prin intermediul oficiului poștal a recepționat încheierea instanței de apel din 22 decembrie 2016, prin care a aflat și despre încheierea de a nu da curs apelului.

Suștin recurenții că nu au recepționat încheierea Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2016 și nu au cunoscut despre termenii stabiliți de instanță, pentru înlăturarea neajunsurilor.

Consideră că încheierea Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016 prin care s-a restituit apelul apelanților este neîntemeiată și pasibilă casării, dat fiind faptul că în lipsa înștiințării legale nu a avut posibilitatea îndeplinirii indicațiilor instanței în termen.

Referitor la termenul de declarare a recursului, instanța constată că Curtea de Apel Bălți a emis încheierea la 22 decembrie 2016.

Potrivit scrisorii de comunicare încheierea a fost expediată în adresa participanților la proces la 28 decembrie 2016, iar potrivit avizului de recepție aceasta a fost recepționată de către recurent contra semnătură, nefiind indicată data recepționării ei, însă în recurs recurentul indica că încheierea Curții de apel Bălți din 22 decembrie 2016 a recepționat-o la 02 ianuarie 2017, prin urmare potrivit art.425 în colaborare cu art.111 din Codul de procedură civilă, recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul este depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2016 s-a acordat apelanților termen pentru prezentarea apelului motivat și prezentarea dovezii taxei de stat acordându-i termen până la 13 decembrie 2016, ora 09.25 min.

În ședința de judecată din 13 decembrie 2016, părțile nu s-au prezentat, astfel că instanța a considerat imposibilă soluționarea chestiunii privind primirea pe rol a cererii de apel în lipsa apelanților și în lipsa unei dovezi de citare legală, a dispus amânarea ședinței de judecată pentru 22 decembrie 2016.

La 15 decembrie 2016 a expediat apelantului Crețu Alexandru citația prin care s-a comunicat apelanților că examinarea apelului va avea loc la 22 decembrie 2016, ora 10.30 și totodată este necesar să înlătore neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2016, până la 22 decembrie 2016, ora 10:30, în caz contrar cererea de apel va fi restituită.

Analizând materialele anexate la dosar, colegiul conchide că, argumentele recurenților referitor la faptul că nu au recepționat încheierea Curții de Apel Bălți

din 25 noiembrie 2016 sânt neîntemeiate, or potrivit avizului ce recepție (f.d.89) se atestă faptul că Crețu Alexandru a recepționat încheiere la 08 decembrie 2016, avizul fiind restituit instanței de apel abia la 14 decembrie 2016, din acest motiv la 13 decembrie 2016 instanța nu dispus de dovada de citare legală a apelanților, acordându-le un termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor.

Prin urmare, apelanții au cunoscut despre încheierea Curții de Apel Bălți din 25 noiembrie 2016 și urmau să se folosească cu bună credință de drepturile lor procesuale și să înlătore neajunsurile indicate de instanță, până la 22 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 369 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța dispune restituirea cererii de apel dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

La depunerea cererii de apel societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru, nu au respectat prevederile art.364 și art.365 din Codul de procedură civilă și anume nu au prezentat dovada achitării plății taxei de stat și apelul motivat în termenul stabilit de instanță.

Astfel, neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel în termenul stabilit de instanță, are ca efect pierderea unui drept procedural ce nu a fost exercitat în termenul legal imperativ, fără a aduce atingere dreptului subiectiv civil.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 368 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Instanța de recurs notează că, instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru, deoarece apelanții neîntemeiat nu au înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, iar instanța de recurs constată că nu a existat un motiv mai presus de voința reclamantilor ce i-au împiedicat să prezinte dovada achitării taxei de stat și motivele de fapt și de drept ale apelului și neîntemeiat au depășit acest termen.

Prin urmare, în condițiile în care, recurenții nu au prezentat dovada achitării taxei de stat și a apelului motivat, instanței de apel nefiind cunoscute careva temeieri legale de neîndeplinire în termen a indicațiilor date în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă și întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel nemotivată.

Așadar, soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor

art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (cazul Van Hani versus Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum „ar fi termenele legale pentru prescripție” (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 51-52), ordinele care stabilesc plata unei cauțiuni pentru garantarea cheltuielilor de judecată (*Tolstoi Miloslavsky împotriva Regatului Unit* pct.62-67), *cerința privind reprezentarea* (*R.P. și alții împotriva Regatului Unit*, pct. 63-67).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prin restituirea cererii de apel recurentului nu i s-a îngădit accesul liber la justiție protejat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale.

Colegiul reține, că instanța de apel prin încheierea din 25 noiembrie 2016 a indicat expres apelantului efectele neîndeplinirii indicațiilor în termen.

Astfel, era obligația apelantului de a înlătura neajunsurile în termenul indicat de instanță avînd în vedere că este partea cointeresată în examinarea apelului.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Deci, apelanții neprezentând dovada plății taxei de stat și apelul motivat în termenul stabilit au manifestat o iresponsabilitate față de indicațiile instanței, tergiversând examinarea procesului.

Potrivit jurisprudenței CtEDO comportamentul părților în procesul de judecată este foarte important, întrucât comportamentul acestora constituie un element obiectiv și de care trebuie să se țină cont pentru a se determina dacă a fost sau nu depășit termenul rezonabil prevăzut de art. 6 par. 1 din Convenție.

Așadar, termenul legal pînă la care apelanții societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru puteau înlătura neajunsurile a fost pînă la 22 decembrie 2016, inclusiv, astfel se observă că ultimii au depășit acest termen.

De asemenea, jurisprudența Curții spune că, ceea ce li se pretinde părților este o „diligență normală” în cadrul procesului de judecată, avînd drept scop finalizarea acestuia.

Atunci când constată că părțile nu au dat dovadă de o asemenea diligență, acest lucru reprezintă un element obiectiv, în favoarea statului-parte la Convenție.

În concluzie, Colegiul constată că instanța de apel a pronunțat o încheiere legală și temeinică, făcînd o aplicare corectă a dispozițiilor art.369 alin.1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2016, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de societatea cu răspundere limitată „Recam Agro” și Crețu Alexandru.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judcători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari